МАТУШЕ́ВСЬКИЙ Борис Федорович (23. 05(05. 06). 1907, с. Будаївка, нині м. Боярка Києво-Святошин. р-ну Київ. обл. — 14. 01. 1977, Київ) — громадсько-культурний діяч. Син Федора та Віри, брат Юрія Матушевських. Закін. 1-у Київ. труд. школу ім. Т. Шевченка (1923) і вступив до Київ. пед. технікуму, звідки виключений за доносом (як син цукрозаводчика і дипломата УНР). Домігся реабілітації, продовжив навч. у Київ. ІНО. Від 1923 належав до літ. товариства, яке 1925 реорганізовано у Спілку укр. молоді (гол. завдання — формування нац. укр. свідомості шляхом популяризації культури й літ-ри, поглиблення знань з історії). У червні 1926 разом із Д. Бобирем і М. Павлушковим виготовив та розповсюдив під час служби у Софій. соборі бл. 100 листівок, присвяч. С. Петлюрі та його боротьбі за незалежність України. 18 травня 1929 заарешт., 19 квітня 1930 на процесі у справі СВУ (Спілку укр. молоді названо її бойовою організацією) засудж. до 5-ти р. ув'язнення. Покарання відбував у м. Ярославль, таборах на Соловец. о-вах (обидва — РФ). 1934 звільнений, повернувся до Києва. З метою уникнути переслідувань після вбивства С. Кірова виїхав до м. Хібіногорськ (нині Кіровськ Мурман. обл., РФ), працював на метеорол. станції. 6 березня 1938 заарешт., 2 жовтня того ж року засудж. до 4-х р. ув'язнення. 1940 звільнений як безпідставно засуджений. 1943–45 перебував на військ. службі у рад. армії. Після війни повернувся до Києва. Здобув вищу освіту, працював у галузі метеорології. У квітні 1968 підписав «Лист 139-ти» — звернення представників укр. інтелігенції до вищого керівництва СРСР із протестом проти арештів і незакон. судових протестів. Упорядковував родин. архів (листи й документи), розпочав писати спогади про справу СВУ. Помер за нез'ясов. обставин. Прощальну промову на похованні М. виголосив Б. Антоненко-Давидович, інформація про його смерть з'явилася у самвидаві, а згодом — в укр. діаспор. періодиці.

Рекомендована література

1. У Києві підозрівають, що Борис Матушевський був підступно вбитий // Свобода. 1977, 26 квіт.;
2. Снєгірьов Г. Набої для розстрілу. Нью-Йорк; Торонто, 1983;
3. К., 1990;
4. Кучеренко М. Родина Матушевських // Боярка-інформ. 2015, 11 груд.

С. І. Білокінь

Бібліографічний опис:
Матушевський Борис Федорович / С. І. Білокінь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: https://esu.com.ua/article-67053. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).